POLSKA AKADEMIA NAUK ODDZIAŁ W ŁODZI
KOMISJA OCHRONY ŚRODOWISKA

ZAGADNIENIA SYSTEMOWE PRAWA OCHRONY ŚRODOWISKA

pod redakcją Piotra Korzeniowskiego

BIBLIOTEKA PROBLEMÓW PRAWA OCHRONY ŚRODOWISKA

WYDAWNICTWO UNIWERSYTETU ŁÓDZKIEGO

PAN

Wprowadzenie

Zagadnienie systemowe prawa ochrony środowiska, któremu została poświęcona książka, ma wielkie teoretyczne i praktyczne znaczenie w dogmatyce prawa, mianem której określa się dyscypliny prawnicze zajmujące się badaniem i wykładem norm prawa obowiązującego do celów praktyki stosowania prawa.

O systemie prawa ochrony środowiska mówi się obecnie jako o znanej, dającej się badać konstrukcji prawnej. Jednak już samo znaczenie tego pojęcia jest nieuchwytne, a często jego zastosowanie w piśmiennictwie nie ma nic wspólnego z jakąkolwiek jasno określoną lub chociażby powszechnie przyjętą definicją. Kiedy jednak staramy się nadać temu pojęciu zdrową naukową ścisłość, od razu stajemy wobec licznych trudności związanych z określeniem jego stosunku do innych dziedzin prawa. Trudność polega na określeniu, w którym miejscu pojęcia: „prawo ochrony środowiska" i „system" stykają się oraz czy wzajemnie się wykluczają. Rozważania, które wypełniają treść książki, dotyczą wybranych zagadnień systemu prawa ochrony środowiska, tworząc w ten sposób pewien zarys systemowego ujęcia tej gałęzi prawa. Przedmiot badanej problematyki potraktowany został przez Autorów w sposób otwarty na zainteresowania i potrzeby przedstawicieli innych dziedzin prawoznawstwa. Ważną częścią składową problemu doskonalenia modelu prawnego ochrony środowiska jest lepsze wykorzystanie instrumentów prawnych pozwalających racjonalnie połączyć różne metody regulacji prawnej w system prawa. Doskonalenie mechanizmu ochrony prawnej środowiska jest oczywiście zadaniem wielowymiarowym i wymaga kompleksowego podejścia z uwzględnieniem szerokiej analizy systemowej najważniejszych zagadnień z tej dziedziny.

Współczesny rozwój myśli naukowej z zakresu prawa charakteryzuje się zespoleniem procesów specjalizacji oraz integracji. Dotyczy to

również nauk związanych z prawem ochrony środowiska. Pojawiają się nowe dyscypliny, mające swe źródło w specjalnych problemach nauk społecznych oraz innych dziedzin, których przedmiotem jest szeroko rozumiana ochrona środowiska. Tak właśnie rzecz się ma obecnie z teorią prawa ochrony środowiska, która wydzieliła się z nauki prawa administracyjnego i organicznie oraz w sposób zintegrowany włączyła w swój zakres ważne aspekty z dziedziny prawa karnego, prawa cywilnego, prawa konstytucyjnego, prawa wspólnotowego i prawa międzynarodowego, jak również osiągnięcia innych nauk społecznych. Nie oznacza to oczywiście, że nauka prawa ochrony środowiska staje się nauką uniwersalną, że może zastąpić inne dziedziny wiedzy lub dać gotowe rozwiązania wielu palących problemów ochrony środowiska.

Zadaniem nauki prawa ochrony środowiska jest analiza ogólnych prawidłowości (a nie zawsze przedstawienie uniwersalnych rozwiązań) w celu osiągnięcia najbardziej racjonalnego sposobu ochrony prawnej środowiska. Stanowiąc wynik integracji dorobku naukowego obejmującego najrozmaitsze dziedziny prawa, nauka ta nie usiłuje bynajmniej objąć całego olbrzymiego kompleksu „problemów ochrony prawnej środowiska", a więc nie wchłania i nie zastępuje innych nauk prawnych. Jej przedmiotem jest bowiem kompleksowa (zintegrowana) ochrona prawna środowiska. Takie właśnie podejście do analizy problemów prawa ochrony środowiska cechuje treść prezentowanej pracy. Każdy rozdział książki został opracowany przez innego Autora, według własnego stylu i sposobu ujęcia przedstawionego zagadnienia systemowego. Autorzy przygotowali swoje rozdziały, mając świadomość, że będą one stanowić część pewnej całości oraz koncepcji całego opracowania.

Książka jest podzielona na dwie części obejmujące: I. Zagadnienia ogólne systemu prawa ochrony środowiska oraz II. Zagadnienia szczegółowe systemu prawa ochrony środowiska. Część I obejmuje swoim zakresem metodologię zagadnień ogólnych systemu prawa ochrony środowiska, a część II dotyczy zagadnień szczegółowych związanych z analizą systemową instytucji oraz instrumentów prawa ochrony środowiska.

Zróżnicowanie zakresów badań naukowych w dziedzinie prawa ochrony środowiska pociąga za sobą konieczność stałego studiowania zagadnień systemowych. Przed badaczami prawa ochrony środowiska otwierają się nowe perspektywy w związku z osiągnięciami nauk społecznych, których przedmiotem jest ochrona środowiska. Podstawową charakterystyczną cechą prawniczych studiów nad złożonymi zjawiskami ochrony środowiska jest kompleksowy i wszechstronny charakter analizy zagadnień systemowych prawa ochrony środowiska. Wielki ładunek

ska. Wielki ładunek wiedzy, zawarty na stosunkowo niewielu stronach, nakazywał niekiedy zwięzłość, wymagającą niemałego skupienia oraz pewnego zasobu wiadomości z prawa ochrony środowiska. Dlatego główna wartość książki polega na uzupełnieniu podstawowego wykładu prawa ochrony środowiska i wzbogaceniu go o nowe elementy analizy systemowej. Publikacja poświęcona jest teoretycznemu opracowaniu wybranych zagadnień systemowych prawa ochrony środowiska. Nie obejmuje wszystkich stron przedstawionego problemu, co oczywiście trudno jest zawrzeć w jednej pracy. Koncepcji zagadnień systemowych prawa ochrony środowiska, wysuwanej w pracy, nie można uważać za bezsporną, ale jest ona poważnie uargumentowana i daje asumpt do poważnych przemyśleń.

Oddając w ręce Czytelnika tę książkę, żywimy nadzieję, że wypełni istotną lukę w piśmiennictwie dotyczącym analizy systemowej prawa ochrony środowiska. Jest to pierwsza monografia w serii *Biblioteka Problemów Prawa Ochrony Środowiska,* w ramach którego będą prezentowane poglądy przedstawicieli doktryny oraz praktyków zajmujących się badaniem stosowania prawa ochrony środowiska.

Piotr Korzeniowski

Zagadnienie systemowe prawa ochrony środowiska, którym została poświęcona książka, ma wielkie teoretyczne i praktyczne znaczenie w dogmatyce prawa. Rozważania, które wypełniają treść książki, dotyczą wybranych zagadnień prawa ochrony środowiska, tworząc w ten sposób pewien zarys systemowego ujęcia tej gałęzi prawa. Przedmiot badanej problematyki potraktowany został przez Autorów w sposób otwarty na zainteresowania i potrzeby przedstawicieli innych dziedzin prawoznawstwa. Ważną częścią składową problemu doskonalenia modelu prawnego ochrony środowiska jest lepsze wykorzystanie instrumentów prawnych pozwalających racjonalnie połączyć różne metody regulacji prawnej w system prawa.

Budowanie mechanizmu ochrony prawnej środowiska jest oczywiście zadaniem wielowymiarowym i wymaga kompleksowego doń podejścia z uwzględnieniem szerokiej analizy systemowej najważniejszych zagadnień z tej dziedziny. Książka poświęcona jest teoretycznemu opracowaniu wybranych zagadnień systemowych prawa ochrony środowiska. Nie obejmuje ona wszystkich stron przedstawionego problemu, co oczywiście trudno jest dokonać w jednej pracy. Koncepcji zagadnień systemowych prawa ochrony środowiska, wysuwanej w pracy, nie można uważać za bezsporną, ale jest ona poważnie uargumentowana i daje asumpt do poważnych przemyśleń.

Oddając w ręce Czytelnika tę książkę, żywimy nadzieję, że wypełni ona istotną lukę w piśmiennictwie dotyczącym analizy systemowej prawa ochrony środowiska. Książka jest pierwszą monografią w serii *Biblioteka Problemów Prawa Ochrony Środowiska*, w ramach którego będą prezentowane poglądy przedstawicieli doktryny oraz praktyków zajmujących stosowaniem prawa ochrony środowiska.

Piotr Korzeniowski

WYDAWNICTWO
UNIWERSYTETU
ŁÓDZKIEGO
www.wydawnictwo.uni.lodz.pl

ISBN 978-83-7969-600-0
9 788379 696000